

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 295/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej Advokátskou kanceláriou ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s. r. o., Lermontova 14, Bratislava, IČO 36 860 018, v mene ktorej koná advokát JUDr. Eduard Andrašovič, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Er 141/1997 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Er 141/1997 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom exekučnom konaní o vymoženie finančnej sumy s príslušenstvom, v ktorom sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení oprávnenej, rozhodol uznesením z 25. mája 2018 o schválení rozvrhu výťažku dražby. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 31. júla 2019. Spis bol vrátený okresnému súdu 9. októbra 2019.

Dňa 29. novembra 2019 doručila sťažovateľka okresnému súdu dovolanie, ktoré bolo spolu so spisom 24. marca 2021 zaslané Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti popisuje priebeh napadnutého konania a v tejto súvislosti okrem iného uviedla, že okresný súd od 14. októbra 2019 vykonával doručovanie rozhodnutia krajského súdu *„dotknutým osobám, v rámci čoho zisťoval okruh dedičov po poručiteľovi... vedenom na Okresnom súde Trenčín... , ktorý mohol ustáliť až na základe správy notára povereného úkonmi v dedičskom konaní zo dňa 06.03.2020. Následne došlo dňa 12.03.2020 k doručeniu rozhodnutia odvolacieho súdu dedičom, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.04.2020. Porušovateľ vyrubil sťažovateľke dňa 27.05.2020 súdny poplatok za dovolanie, ktoré zaplatila dňa 01.06.2020. Následne od 18.06.2020 vykonával úkony v súvislosti s doručovaním dovolania a vyjadrenia k nemu ostatným stranám a odstraňované závady pri doručovaní.“*

Dňa 30. októbra 2020 došlo k zmene zákonného sudcu. Okresný súd 19. novembra 2020 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na odstránenie nedostatkov plnomocenstva na zastupovanie v dovolacom konaní, ktoré boli odstránené 14. decembra 2020 predložením originálu plnomocenstva. Okresný súd 13. januára 2021 opakovane doručoval dovolanie *„osobám, ktorým sa ho nepodarilo doručiť účinným spôsobom.“*

4. Sťažovateľka podala 13. januára 2021 sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Predseda okresného súdu túto sťažnosť vyhodnotil ako neopodstatnenú. Následne sťažovateľka podala žiadosť podľa zákona o súdoch o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu na krajskom súde. V prípise z 31. marca 2021 krajský súd uviedol, že sťažnosť sťažovateľky považuje za riadne vybavenú predsedom okresného súdu s poukazom na predloženie spisu najvyššiemu súdu.

5. Podľa sťažovateľky z postupu okresného súdu je zrejmé, že dochádza v jej právnej veci k prietahom v napadnutom konaní nasledujúcim spôsobom:

(i) v období od 29. novembra 2019 do 24. marca 2021, teda v rozpätí 16 mesiacov, bol okresný súd neefektívny, keďže najprv vyžadoval zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a až následne zisťoval, či dovolanie spĺňa zákonom predpísané náležitosti,

(ii) v období od 29. novembra 2019 do 14. decembra 2020, počas ktorého (teda 12 mesiacov) okresný súd zabezpečoval originál plnomocenstva, pričom to mal byť prvý úkon okresného súdu po podaní dovolania,

(iii) v období od 27. mája 2020 do 18. novembra 2020, teda 6 mesiacov, počas ktorých okresný súd nevykonával žiadny úkon,

(iv) v období od 27. mája 2020 do 24. marca 2021, teda 10 mesiacov, počas ktorých doručoval dovolanie všetkým účastníkom konania s cieľom získania vyjadrenia k dovolaniu.

6. Na základe uvedeného je sťažovateľka presvedčená o porušení ňou označených práv, pretože jej exekučná vec nebola okresným súdom prerokovaná bez zbytočných priet'ahov v primeranej lehote. Zaslanie dovolania na najvyšší súd nie je podľa sťažovateľky právne ani faktický zložitá vec, aby úkony s ňou spojené vykonával okresný súd viac ako 16 mesiacov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri postúpení dovolania najvyššiemu súdu došlo k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

9. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu (II. ÚS 438/2017, III. ÚS 171/2020).

10. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

11. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 637/2013, II. ÚS 518/2014, II. ÚS 176/2019).

Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou EŠLP (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

12. V danej veci považuje ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh za preukázané, že v čase, keď sa sťažovateľka obrátila so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd (11. mája 2021), bolo vo veci sťažovateľky právoplatne rozhodnuté (20. apríla 2020) a okresný súd si splnil povinnosti súvisiace s predložením spisu a dovolania najvyššiemu súdu. Sťažovateľka, ktorá sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu, sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátila v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k označenému konaniu okresného súdu aj v súvislosti s postúpením dovolania dovolaciemu súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel (napr. I. ÚS 572/2017, II. ÚS 433/2018, II. ÚS 36/2021).

13. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu